SPRAWOZDANIE

ZE STANU I DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

ZA ROK 1938

(XXXII ROK ISTNIENIA)

WILNO

NAKŁADEM TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
Z ZASIŁKU FUNDUSZU KULTURY NARODOWEJ

1939.

SPRAWOZDANIE

ZE STANU I DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

ZA ROK 1938

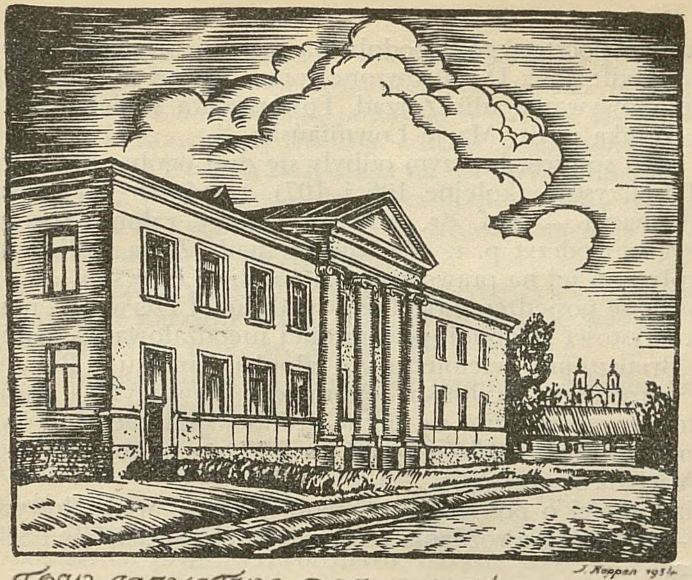
(XXXII ROK ISTNIENIA)

WILNO

NAKŁADEM TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE
Z ZASIŁKU FUNDUSZU KULTURY NARODOWEJ

1939.

Drukarnia „ZORZA" Wilno, Wileńska 15

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

SPRAWOZDANIE OGÓLNE.

Dążenia do dalszego rozwoju działalności naukowej — z jednej, a żmudne zmagania z trudnościami natury materjalnej — z drugiej strony, wypełniły prace Towarzystwa w roku 1938-ym, który był w jego dziejach rokiem *trzydziestym drugim*. Kierując czytelnika do sprawozdań poszczególnych działów i wydziałów, które w swym całokształcie w sposób wyczerpujący życie Towarzystwa Przyjaciół Nauk przedstawiają, zaznaczamy na tem miejscu, że mimo całego szeregu przeciwności, działalność Towarzystwa rozwijała się w tym roku pomyślnie, co znalazło swój wyraz w intensywnej pracy wydawniczej, pracach naukowych w wydziałach, dalszem kompletowaniu i porządkowaniu zbiorów i ożywionych stosunkach ze światem naukowym.

Gdy chodzi o różne fakty z życia Towarzystwa, nie dotyczące specjalnie poszczególnych działów i wydziałów i wobec tego w sprawozdaniach osobnych nie uwzględnionych, — wspomnijmy tu o następujących. Wysłano pisma gratulacyjne: do Towarzystwa Naukowego Estońskiego w Tartu z powodu obchodu 100 rocznicy tegoż (30-go stycznia), do Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Gdyni z okazji uroczystego zebrania inauguracyjnego (również 30 stycznia), do Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie z powodu obchodu jubileuszowego (27 listopada), do Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku z racji obchodu 15-lecia (4 grudnia). W związku z setną rocznicą męczeńskiego zgonu Szymona Konarskiego († 27 lutego 1838 roku), Zarząd Towarzystwa wystąpił do Ministerstwa Poczt i Telegrafów z wnioskiem o wy-

danie znaczka pocztowego z podobizną tego niezapomnianego bojownika o Niepodległość. Do utworzonej przez Zarząd m. Wilna Komisji do przemianowywania ulic Zarząd Towarzystwa wydelegował w charakterze członka p. dr. Marję Łowmiańską.

W roku sprawozdawczym odbyły się dwa ogólne naukowe posiedzenia Towarzystwa (kolejne 106 i 107), z których na pierwszem — w dniu 5 marca — prof. dr. Adorjan Divéky, członek-korespondent TPN., wygłosił odczyt p. t. „Ze studjów nad „Złotą Bullą“ Andrzeja II-go i wpływem jej na prawodawstwo polskie i litewskie“.

Następne posiedzenie ogólne — w dniu 14 czerwca — nosiło charakter uroczystości żałobnej, poświęconej nieodżałowanej pamięci d-ra Michała Brensztejna, wieloletniego członka Zarządu TPN., kustosza Zbiorów muzealnych i członka honorowego Towarzystwa. Posiedzenie to, na którem zgromadziło się liczne grono współpracowników i przyjaciół Zmarłego, świadczyło o popularności i szacunku, któremi otaczano ś. p. Michała Brensztejna.

Wiadomości o posiedzeniach naukowych — wydziałowych i sekcyjnych, — podają sprawozdania poszczególnych Wydziałów i Sekcji Towarzystwa.

Sytuacja materjalna Towarzystwa w roku 1938 w porównaniu z szeregiem lat ubiegłych istotnym zmianom nie uległa, a więc istotną podstawą materjalną Towarzystwa są i nadal zasiłki, udzielane przez Władze Rzeczypospolitej w osobie Zarządu Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego, przeznaczone przeważnie na cele wydawnicze; środki na wydatki bieżące Towarzystwo czerpie nadal głównie ze składek członkowskich, dochodów z Muzeum, wpływów za sprzedane wydawnictwa oraz z ofiar doraźnych. Wśród tych ostatnich najwydatniejszą ofiarę złożył, wzorem lat ubiegłych, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie, w postaci jednorazowego zasiłku w kwocie zł. 500.

Jak i w latach ubiegłych dochody z tych źródeł były nader szczupłe i ledwie na opędzenie najkonieczniejszych wydatków wystarczały. Nabycie sąsiadującej z posiadłością Towarzystwa nieruchomości i wzniesienie tam nowego skrzydła, pozostaje nadal — co było podkreślane w sprawozdaniach za lata ubiegłe — potrzebą palącą, lecz, niestety, daleką od urzeczywistnienia.

Dodatni objaw w życiu Towarzystwa, świadczący o jego żywotności i o wzrastającem zainteresowaniu jego pracami ze strony społeczeństwa, stanowi większy niż w latach ubiegłych dopływ nowych członków; mianowicie w roku 1938 wstąpiło do Towarzystwa nowych członków zwyczajnych 14, a w pierwszych miesiącach roku 1939—7.

Szczególnie pomyślne wydarzenie w życiu Towarzystwa stanowiło w roku ubiegłym sfinalizowanie sprawy daru Pana Ministra Jana Piłsudskiego, o którym było wspomniane w sprawozdaniu zeszłorocznem. Wspaniałomyślny zamiar p. Piłsudskiego przyjścia Towarzystwu z wydatną pomocą materjalną, po pertraktacjach z Zarządem Towarzystwa i zgodnie z wolą ofiarodawcy, znalazł ostateczny wyraz w sporządzonym w dniu 18 czerwca 1938 roku przed notarjuszem Janem Buyką

akcie darowizny, mocą którego p. Piłsudski podarował Towarzystwu Przyjaciół Nauk w Wilnie swą posiadłość pod nazwą „Janowit" o obszarze 6 ha 973 m² z budynkami, położoną w Wilnie na przedmieściu Markucie, a przedstawiającą znaczną wartość materjalną, z zachowaniem dla ofiarodawcy prawa dożywocia na tej nieruchomości. W uznaniu zasług p. Jana Piłsudskiego dla Towarzystwa Walne Zgromadzenie Doroczne w dniu 23 kwietnia 1938 r. na wniosek Zarządu nadało Mu tytuł członka protektora Towarzystwa.

Rok 1938 zaznaczył się w życiu Towarzystwa ciężkiemi stratami: zmarli członkowie Zarządu — ś. p. doc. dr. Bronisław Szakien, ś. p. Michał Brensztejn i ś. p. prof. dr. Marjan Zdziechowski.

O ś. p. Brensztejnie i ś. p. Szakienie wzmianki żałobne umieszczone były w sprawozdaniu zeszłorocznem.

Odsyłając czytelnika do artykułu o życiu i pracach naukowych ś. p. Marjana Zdziechowskiego pióra prof. Konrada Górskiego, zamieszczonego w zesz. 2-gim rocznika XIII „Ateneum Wileńskiego", zaznaczamy tu, że Towarzystwo nasze miało zaszczyt zaliczania Zmarłego do swego grona od lat przeszło dwudziestu, narazie jako członka dożywotniego, a następnie—od dnia 15 marca 1931 r.—jako członka honorowego; członkiem Zarządu TPN., jako Przewodniczący Wydziału I T-wa, był ś. p. Marjan Zdziechowski od roku 1922, na Prezesa zaś obrany został w dniu 8 czerwca 1933 roku i na tem stanowisku pozostawał aż do zgonu. Zgon ś. p. Marjana Zdziechowskiego, który mimo sędziwego wieku, ustępując głosowi powszechnemu, zgodził się stanąć na czele Towarzystwa i poświęcił mu ostatnie lata swego pełnego zasług dla nauki polskiej żywota, okrył Towarzystwo nasze głęboką żałobą. Odejście w zaświaty świetlanej a pełnej osobistego uroku postaci Wielkiego Uczonego odczuł Zarząd a z nim całe Towarzystwo ze szczególną boleścią.

Walne Zgromadzenie Doroczne Towarzystwa odbyło się w roku 1938 — jedno, dnia 23 kwietnia; Zarząd Towarzystwa miał w tym roku posiedzeń 6.

Na początku roku objętego sprawozdaniem skład Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie był następujący: Prezes — prof. dr. Marjan Zdziechowski, Wiceprezes i Kierownik działu rękopisów — prof. dr. Stanisław Kościałkowski, Sekretarz — sędzia mgr. Aleksander Jodziewicz, Skarbnik i Administrator nieruchomości — dyrektor Oktawjusz Rackiewicz, Kustosz muzeum — dr. Michał Brensztejn, Kierownik książnicy — prof. dr. Stanisław Zajączkowski, Redaktor wydawnictw i jednocześnie przedstawiciel Wydziału III prof. dr. Bolesław Wilanowski, Kierownik działu wymiany wydawnictw — doc. dr. Bronisław Szakien; przedstawiciele Wydziałów: I — prof. Stefan Srebrny i prof. dr. Marjan Morelowski, II — prof. dr. Władysław Dziewulski i prof. dr. Józef Trzebiński, III — prof. dr. Ryszard Mienicki. W ciągu roku zmarli: doc. dr. Bronisław Szakien — 25 marca, dr. Michał Brensztejn—29 marca, prof. dr. Marjan Zdziechowski—5 października. Na mocy wyboru przez Walne Zgromadzenie Doroczne weszli w skład Zarządu: docent USB Jerzy Hoppen i ks. Franciszek Tyczkowski, z których

pierwszy objął stanowisko Kustosza muzeum, a drugi — stanowisko Kierownika działu wymiany wydawnictw; prof. S. Kościałkowski, ustępujący z Zarządu w myśl art. 23 statutu, został przez Walne Zgromadzenie obrany ponownie.

W składzie powyższym Zarząd Towarzystwa urzęduje do chwili obecnej.

Skład Komisji Rewizyjnej stanowili przez cały rok 1938 p.p.: dr. Zygmunt Zawadzki, sędzia Juljan Bądzkiewicz i prof. dr. Marjan Eiger— jako członkowie oraz p.p. dyrektor Tadeusz Turkowski i prezes Ignacy Turski—jako zastępcy; skład ten Zgromadzenie Doroczne potwierdziło.

W czasie od ostatniego Walnego Zgromadzenia do dnia 19 czerwca roku 1939 zmarli następujący członkowie Towarzystwa:

honorowi — Marjan Zdziechowski — 5 października 1939 r.
— Aleksander Brückner — 24 maja 1939 r.
dożywotni — Ludwik Abramowicz — 9 marca 1939 r.
zwyczajni: Michał Jastrzębski — 16 czerwca 1938 r.
Wacław Dziewulski — 10 sierpnia 1938 r.
Juljusz Sumorok — 10 sierpnia 1938 r.
Stefan Glixelli — 28 listopada 1938 r.
Władysław Zawadzki — 8 marca 1939 r.

Cześć Ich pamięci!

W dniu 1.I.1939 r. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie liczyło członków: honorowych — 15, korespondentów — 4, protektorów— 6, wieczystych i dożywotnich — 33, zwyczajnych — 320, razem — 378.

Ś. p. Marjan Zdziechowski

profesor honorowy Uniwersytetu Stefana Batorego
Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie

zmarł dnia 5 października 1938 r.

Cześć Jego dostojnej, zasłużonej, nieodżałowanej pamięci!

SPRAWOZDANIA
z działalności Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie w roku 1938.

SPRAWOZDANIE
WYDZIAŁU I
(filologji, literatury i sztuki)
Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie
za rok 1938.

W 1938 r. Wydział odbył 3 zebrania naukowe; przedstawiono na nich następujące referaty:

1. 21.I.38 dr. Walentyna Horoszkiewiczówna: Etyka Towiańskiego. W dyskusji zabierali głos prof. Zdziechowski, prof. Srebrny, prof. Kridl i prof. Cywiński.

2. 10.VI.38 prof. dr. Konrad Górski: Czy literatura Oświecenia w Polsce jest klasycyzmem? W dyskusji zabierali głos prof. Srebrny, dr. Abramowiczówna, p. p. Krassowska, Rzeuska, Zgorzelski, Mirowicz.

3. 17.XI.38 mgr. Marjanna Rzeuska: Rodowody literackie „Chłopów" Reymonta. W dyskusji zabierali głos prof. Srebrny, dr. Abramowiczówna.

W okresie sprawozdawczym ukazały się w druku następujące prace: Fajnsztejn Daniel: Potwory fantastyczne w wierzeniach i mitach. Krysiniel Barbara: Die Technik der plautinischen Miles Gloriosus. Horoszkiewiczówna Walentyna: Etyka Towiańskiego, jej źródła i promieniowanie, cz. I Towiański jako moralista. Dunajówna Marja: Budowa ramowa powieści i opowiadań Józefa Korzeniowskiego.

Zarząd Wydziału stanowili: prezes — prof. Stefan Srebrny, wiceprezes — prof. dr. Marjan Morelowski, sekretarz — dr. Marja Dunajówna.

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU I T. P. N.

Abramowiczówna Zofja, Anders Henryk, Baudouin de Courtenay Zofja, Bobka Jan, Bohdziewicz Piotr, Cehak-Hołubowiczowa Helena, Cywiński Stanisław, Dunajówna Marja, Francastel Pierre, Gizbert-Studnicki Wacław, Gostkowski Rajmund, Górski Konrad, Hleb-Koszańska Helena, Hoppen Jerzy, Jędrzejewiczowa Cezarja, Kieszkowski Witold, Kolbuszewski Kazimierz, Koschmieder Erwin, Kościałkowski Stanisław, Kridl Manfred, Limanowski Mieczysław, Lorentz Stanisław, Łopaciński Euzebjusz, Morelowski Marjan, Narębski Stefan, ks. Nowicki Paweł, Oko Jan, Osieczkowska Celina, Otrębski Jan, Pigoń Stanisław, Piwocki Ksawery, ks. Puciata Leon, Remer Jerzy, Rybicki Józef, Rygiel Stefan, Ryniewicz Antoni, Safarewicz Jan, Ślendziński Ludomir, Srebrny Stefan, Szapszał Hadżi Seraja Chan, Turkowski Tadeusz, Turska Halina.

SPRAWOZDANIE.

SEKCJI HISTORJI SZTUKI

Wydziału I-go T-wa Przyjaciół Nauk w Wilnie

za rok 1938.

W roku 1938 odbyło się 12 posiedzeń naukowych Sekcji Historji Sztuki, na których 7 autorów wygłosiło 16 referatów i komunikatów naukowych:

18.I. Dr. Helena Cehak-Hołubowiczowa: Materjał i zagadnienie cmentarzyska kurhanowego koło wsi Nawry w powiecie postawskim.

15.II. 1) Euzebjusz Łopaciński: Pałac Słuszków na Antokolu w Wilnie. 2) Euzebjusz Łopaciński: Pałac Sapieżyński na Antokolu w Wilnie.

8.III. Prof. Marjan Morelowski: Hafty wołyńskie i dywany mazurów Prus Wschodnich a zagadnienie związków między antropologją, etnografją i historją sztuki.

6.V. 1) Prof. Marjan Morelowski: Opinja prof. A. Goldschmidta o tezie, dotyczącej leodyjskich źródeł drzwi gnieźnieńskich XII w. 2) Dr. Piotr Bohdziewicz: Zabytki monumentalnego budownictwa kościelnego w powiecie dzisieńskim (inwentaryzacja wykonana przez autora).

16.V. Pierre Moisy, prof. historji sztuki Instytutu Francuskiego w Warszawie: Les monuments d'art de la Rochelle et de ses environs.

7.VI. 1) Euzebjusz Łopaciński: Nowe dane archiwalne do historji sztuki Wilna i ziem północno-wschodnich Rzeczypospolitej (część druga). 2) Euzebjusz Łopaciński: Pałac rokokowy na Pióromoncie w Wilnie.

17.VI. 1) Dr. Piotr Bohdziewicz: W sprawie autorstwa fasady

kościoła Pijarów w Łowiczu (przyczynek do studjów nad działalnością architektów wileńsko-warszawskich Fontanów). 2) Prof. Marjan Morelowski: Snycerz Gędowski, mistrz Casparini i organy grupy wileńskiej XVIII w.

7.X. Konserwator mgr. Witold Kieszkowski: Nowe materjały do budowy kaplicy św. Kazimierza w Wilnie (C. Tencalla).

20.X. Doc. Jerzy Hoppen: Materjały do inwentaryzacji mało znanych zabytków Wileńszczyzny w Horodnie, Rudnikach, Pawłowie, Taboryszkach, Olkienikach, Hanucie i in.

1.XII. Prof. Marjan Morelowski: Zagadka twórczości J. Glaubitza i M. Pedettiego a źródła polsko-włoskie architektury wileńskiej XVIII wieku.

2.XII. Prof. Marjan Morelowski: Źródła artystyczne srebrnej blachy figuralnej, wykopanej pod Nawrą (woj. wileńskie).

15.XII. Dr. Piotr Bohdziewicz: Kościół pokapucyński w Astrachaniu i związki jego architektury z architekturą kościelną Połocka i Dzisnieńszczyzny.

Przeważająca większość cyt. referatów ukaże się w III tomie „Prac Sekcji Historji Sztuki T-wa Przyj. Nauk w Wilnie", którego druk zbliża się ku końcowi. Tom III będzie obejmował kilkaset stron tekstu i ilustracyj.

Skład Zarządu Sekcji w końcu r. 1938 stanowili: przewodniczący— prof. dr. Marjan Morelowski (ponownie wybrany), zast. przewodniczącego — prof. dr. Rajmund Gostkowski (ponownie wybrany), sekretarz — dr. Piotr Bohdziewicz (wybr. w dn. 17.VI.1938), skarbnik — Euzebjusz Łopaciński (wybr. w dn. 20.X.1938).

CZŁONKOWIE SEKCJI HISTORJI SZTUKI WYDZIAŁU I T.P.N.

Baudouin de Courtenay Zofja, Bohdziewicz Piotr, Cehak-Hołubowiczowa Helena, Francastel Pierre, Gizbert-Studnicki Wacław, Gostkowski Rajmund, Hoppen Jerzy, Jędrzejewiczowa Cezarja, Kieszkowski Witold, Kościałkowski Stanisław, Limanowski Mieczysław, Lorentz Stanisław, Łopaciński Euzebjusz, Morelowski Marjan, Narębski Stefan, Osieczkowska Celina, Piwocki Ksawery, ks. Puciata Leon, Remer Jerzy, Slendziński Ludomir, Szapszał Hadżi Seraja Chan.

SPRAWOZDANIE
WYDZIAŁU II
(nauk matem.-przyrodniczych i lekarskich)
Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie
za rok 1938.

Wydział poniósł dotkliwą stratę przez śmierć Prof. Dr. Wacława Dziewulskiego, który zmarł w dniu 10 sierpnia 1938 r.

Wydział liczył pod koniec r. 1938 członków 42.

Na posiedzeniach Wydziału wygłoszone zostały następujące referaty:

1. P. Wiśniewski. Torfowisko „Soła" w pow. oszmiańskim.
2. P. Wiśniewski. Materjały do rozmieszczenia rzadszych roślin w Wileńszczyźnie. III.
3. P. Wiśniewski. Zespoły roślinne Betula nana i Lunaria biennis.
4. K. Jantzen. Zmiany okresowe ciśnienia powietrza.
5. A. Żygmund. O pewnem twierdzeniu Fejera.
6. J. Marcinkiewicz. Kilka twierdzeń z rachunku prawdopodobieństwa (ref. A. Zygmund).
7. J. Marcinkiewicz i A. Zygmund. O drugiej pochodnej uogólnionej.
8. St. Kempisty. O funkcjach o wahaniu skończonem.
9. M. Krzyżański. O bezwzględnie ciągłych uogólnionych funkcjach prostokąta (ref. St. Kempisty).
10. E. Passendorfer. Przyczynek do znajomości triasu na północno-zachodnich zboczach gór świętokrzyskich.
11. R. Kongiel. Polskie jeżowce górnokredowe (ref. E. Passendorfer).
12. R. Kongiel. Polskie jeżowce górnokredowe. II (ref. E. Passendorfer).
13. J. Prüffer. Przyczynek do znajomości biologji i zwalczania Cetyńców.
14. F. Pupiska. Clubionidae, Drassidae okolic Wilna (ref. J. Prüffer).
15. J. Wengrisówna. Nowe mrówki okolic Wilna (ref. J. Prüffer).
16. J. Wengrisówna. Zmiana wielkości komórek nerwowych pod wpływem utrwalenia molibdenianem amonowym (ref. J. Prüffer).
17. K. Staniulisówna. Kózki okolic Wilna (ref. J. Prüffer).
18. P. Borenstein. Wpływ skupienia na czynności życiowe P. caudatum (ref. J. Dembowski).
19. M. Chejfec. Istota adaptacji wymoczków do $CaCl_2$ w środowisku (ref. J. Dembowski).
20. D. Kagan. Przyczynek do poznania reakcji chemotropicznej P. caudatum (ref. J. Dembowski).
21. E. Petrusewiczowa. Obserwacje przebiegu pracy krzyżaka podczas budowania pajęczyny (ref. J. Prüffer).
22. W. Iwanowska i Wł. Dziewulski. Dwubarwna fotografja cefeid.
23. Wł. Dziewulski. Obserwacje fotograficzne gwiazdy zmiennej X Cygni.
24. Wł. Dziewulski i W. Iwanowska. Obserwacje wizualne gw. zm. X Cygni.

25. Wł. Dziewulski. Obserwacje wizualne gwiazdy zmiennej S Sagittae.

26. Wł. Dziewulski. Obserwacje gwiazdy zmiennej długookresowej χ Cygni.

27. Wł. Dziewulski. Obserwacje meteorów.

28. Wł. Mierzeyewski i J. Mowszowicz. Koniczyna łubinowata na Wileńszczyźnie.

29. A. Zygmund. Nota o mnożeniu formalnem szeregów trygonometrycznych.

30. B. Halicki. Skański zlepieniec narzutowy koło Nowogródka (ref. E. Passendorfer).

31. B. Ogijewicz. Przyczynek do znajomości sprężyków Wileńszczyzny (ref. J. Prüffer).

Ukończony został druk tomu XII „Prac Towarzystwa Przyjaciół Nauk", obejmującego prace, referowane na posiedzeniach Wydziału nauk mat.-przyr. i lekarskich w roku 1937.

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU II T. P. N.

Jerzy Alexandrowicz, Stefan Bazarewski, Edward Bekier, Jan Dembowski, Władysław Dziewulski, Marjan Eiger, Zygmunt Fedorowicz, Stanisław Hiller, Marjan Hłasko, Kazimierz Jantzen, Aleksander Januszkiewicz, Stefan Kempisty, Witold Kraszewski, Edmund Lelesz, Mieczysław Limanowski, Wacław Łastowski, Stanisław Mahrburg, Stanisław Małkowski, Stanisław Minkiewicz, Władysław Mierzeyewski, Wacław Moycho, Włodzimierz Mozołowski, Jan Muszyński, Henryk Niewodniczański, Kazimierz Opoczyński, Edward Passendorfer, Józef Patkowski, Kazimierz Pelczar, Jan Prüffer, Michał Reicher-Sosnowski, Juljusz Rudnicki, Bronisław Rydzewski, Franciszek Skupieński, Kazimierz Sławiński, Wacław Staszewski, Szczepan Szczeniowski, Jan Szmurło, Cezar Traczewski, Józef Trzebiński, Jan Wilczyński, Piotr Wiśniewski, Antoni Zygmund.

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU III

(filozofji, historji i nauk prawno-społecznych)

Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie

za rok 1938.

W r. 1938 Wydział odbył 4 posiedzenia naukowe z następującemi referatami:

1. 11 marca, prof. Fr. Bossowski: Różnica między mancipatio a in iure cessio w najdawniejszem prawie rzymskiem.
2. 24 maja, prof. Fr. Bossowski: Wpływy hiszpańskie na Polskę.

3. 25 listopada, doc. dr. W. Świda: Sędziowski wymiar kary.

4. 9 grudnia, doc. dr. S. Wysłouch: Sprawozdanie z prac wileńskiej komisji Atlasu Historycznego Polski.

Przeciętna frekwencja — 10 osób.

Skład Zarządu i członków Wydziału pozostał w roku sprawozdawczym bez zmian, poza zgonem ś. p. dra Michała Brensztejna.

W wydawnictwach Wydziału w tymże roku opublikowano: L. Żytkowicz — Rządy Repnina na Litwie w latach 1794—7 oraz zeszyty 1 i 2 rocznika XIII „Ateneum Wileńskiego".

CZŁONKOWIE WYDZIAŁU III T. P. N.:

Adamus Jan, Bossowski Franciszek, Charkiewicz Walerjan, Chodynicki Kazimierz, Czeżowski Tadeusz, Diveky Adorjan, Ehrenkreutz Stefan, Glaser Stefan, X. Falkowski Czesław, Iwaszkiewicz Janusz, Jasinowski Bogumił, Jaworski Iwo, Komarnicki Wacław, Koneczny Feliks, Kościałkowski Stanisław, Lutosławski Wincenty, Łowmiańska Marja, Łowmiański Henryk, Massonius Marjan, Mienicki Ryszard, Modelski Teofil-Emil, Oko Jan, Panejko Jerzy, X. Puciata Leon, Staniewicz Witold, Studnicki Wacław, Studnicki Władysław, Sukiennicki Wiktor, Świaniewicz Stanisław, Świda Witold, X. Świrski Ignacy, Turkowski Tadeusz, Waśkowski Eugenjusz, Wielhorski Władysław, Wilanowski Bolesław, Wróblewski Bronisław, Wysłouch Seweryn, Zajączkowski Stanisław, Zawadzki Władysław.

SPRAWOZDANIE

SEKCJI HISTORJI NAJNOWSZEJ

WYDZIAŁU III

Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie

za rok 1938.

W roku 1938 odbyło się pięć naukowych posiedzeń Sekcji, na których zostały wygłoszone następujące referaty:

1. 15 stycznia, dr. Walerjan Charkiewicz: Samoobrona Grodzieńska.

2. 19 lutego, ppłk. dypl. Józef Moszczeński: Plan ofensywy sowieckiej na Litwie i Białorusi w r. 1920.

3. 19 marca, ks. prof. dr. Czesław Falkowski: Ksiądz Michał Buklarewicz, dowódca powstańców brasławskich.

4. 9 kwietnia, płk. Stanisław Więckowski: Walki I Polskiego Korpusu.

5. 28 maja, dr. Walerjan Charkiewicz: Powstanie w Nieświeżu w świetle dotychczas znanych źródeł.

W drugiej połowie roku posiedzeń z referatami nie było wskutek tego, że prezydjum Sekcji było zajęte pracami, związanemi z obchodem dwudziestolecia Samoobrony Litwy i Białorusi.

Skład zarządu Sekcji w r. 1938: przewodniczący — prof. dr. Ryszard Mienicki, wice-przewodniczący — ppłk. dypl. Józef Moszczeński, sekretarz — dr. Walerjan Charkiewicz.

CZŁONKOWIE SEKCJI HISTORJI NAJNOWSZEJ WYDZIAŁU III T. P. N.

Adamus Jan, Brensztejn Michał †, Burhardt Stefan, Charkiewicz Walerjan, Falkowski Czesław ks., Kościałkowski Stanisław, Massonius Marjan, Mienicki Ryszard, Moszczeński Józef, Rakowski Bronisław, Sukiennicki Wiktor, Studnicki Wacław, Waligóra Bolesław, Wielhorski Władysław, Wilanowski Bolesław.

SPRAWOZDANIE

ze stanu zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie za rok 1938.

KSIĄŻNICA.

1. PRZYBYTKI.

A. Dary osób pojedyńczych w/g ilości ofiarowanych dzieł:

		dzieł	tomów
1.	Po ś. p. Brensztejnie Michale	3346	3637
2.	Charkiewicz Walerjan	300	303
3.	Tyczkowski Franciszek ks.	271	275
4.	Karpowicz Zygmunt	130	144
5.	Piłsudski Jan	35	73
6.	Po ś. p. Wacławie Dziewulskim	54	58
7.	Konopkowa Marja	22	22
8.	Ivinskis Zenon	11	13
9.	Uziębło Lucjan	10	16
10.	Dziewulski Władysław	10	11
11.	Frydrychiewicz Juljusz	6	6
12.	Turkowski Tadeusz	4	4
13.	Około-Kułak Antoni ks.	3	3
14.	Palczewski S.	3	3
15.	Wejtko Wacław	3	3
16.	Bohdanowiczowa Zofja	2	2
17.	Chejfec Lejba	2	2

18.	Zgorzelski Czesław	2	2
19—35.	Po jednem dziele w jednym tomie ofiarowali: 1. Akerberg Armand, 2. Czubryński Antoni, 3. Derengowski Jan, 4. Deruga Aleksy, 5. Dzikowski Mikołaj, 6. Glinka Jan, 7. Gostyński Tadeusz, 8. Jakimowicz Roman, 9. Koschmieder Erwin, 10. Matusas Jonas, 11. Meysztowicz Walerjan ks., 12. O'Rourke Elwira, 13. Pawłowski Stanisław, 14. Rodziewiczowa Julja, 15. Stankiewicz Adam, 16. Wrocki Edward, 17. Ziemacki Władysław		
	Razem 35 osób ofiarowało	4231	4594

Ponadto następujące osoby i instytucje ofiarowały czasopisma, bądź w kompletach, bądź luźne numery: Bielski Olgierd, po ś. p. Brensztejnie Michale, Brensztejnowa Jadwiga, Charkiewicz Walerjan, Czytelnia im. T. Zana, po ś. p. Kościałkowskiej Zofji, Piłsudski Jan, Rodziewiczowa Julja, Turkowski Tadeusz, Tyczkowski Franciszek ks., Zdrojewska Zofja.

B. Dary instytucyj w/g ilości ofiarowanych dzieł:

		dzieł	tomów
1.	Zarząd Funduszu Kultury Narodowej J. Piłsudskiego	440	443
2.	Rektorat Uniwersytetu Warszawskiego	61	62
3.	Drukarnia „Pax" w Wilnie	59	59
4.	Muzeum Narodowe w Warszawie	17	17
5.	Państwowe Wydawnictwo Książek Szkoln. we Lwowie	11	11
6.	Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych . . .	7	7
7.	Redakcja „Hutnika" w Katowicach	5	9
8.	Kazanskij Gosudarstwiennyj Uniwiersitet . . .	4	4
9.	Ministerstwo Komunikacji	4	4
10.	Spółdzielnia Zarobkowa „Praca Ociemniałych" . .	2	4
11.	Fondation Universitaire w Brukseli	2	2
12.	Pocztowa Kasa Oszczędności	2	2
13.	Press Bureau of the Chinese Delegation w Genewie .	2	2
14.	Związek Propagandy Turystycznej Ziemi Wileńskiej .	2	2
15.	Redakcja „Teki Zamojskiej"	1	3
16.	Bibljoteka Narodowa w Warszawie	1	2
17.	Muzeum Diecezjalne w Łodzi	1	2
18.	Wołyński Instytut Naukowy w Krzemieńcu . . .	1	2
19—62.	Po jednem dziele w jednym tomie ofiarowały: 1. Bibljoteka Jagiellońska, 2. Firma „Gebethner i Wolff", 3. Fundacja Sułkowskich w Rydzynie, 4. Instytut Propagandy Sztuki w Warszawie, 5. Karpacki Instytut Geologiczno-Naftowy, 6. Koło Filozoficzne Studentów USB., 7. Komitet do spraw szlachty zagrodowej na wschodzie Polski, 8. Księgarnia i drukarnia J. Za-		

wadzkiego w Wilnie, 9. Lubelski Związek Pracy Kulturalnej, 10. Międzynarodowy Kongres Geograficzny w Warszawie, 11. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, 12. Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, 13. Muzeum Towarzystwa Miłośników Ziemi Samborskiej, 14. Redakcja „Aidas" w Wilnie, 15. Redakcja „Acta physica Polonica" w Wilnie, 16. Redakcja „Biuletynu Serbsko-Łużyckiego", 17. Redakcja „Biulletin statistique du Ministère des Finances" w Warszawie, 18. Redakcja „Depeszy", 19. Redakcja „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości", 20. Redakcja „Der Kulturwort" w Katowicach, 21. Redakcja „Library Bulletin of Oklahoma Agricultural and Mechanical College", 22. Redakcja „Logos" w Wilnie, 23. Redakcja „Naszego Wyrazu", 24. Redakcja „Obrony Kultury", 25. Redakcja „Ogrodnictwa", 26. Redakcja „Orki", 27. Redakcja „Prasy", 28. Redakcja „Sad i owoce", 29. Redakcja Samapomač" w Wilnie, 30. Redakcja „Spraw Otwartych" w Wilnie, 31. Redakcja „Szlakiem Reformacji", 32. Redakcja „Tygodnika Rolniczego" w Wilnie, 33. Redakcja „Utworów nieznanych autorów", 34. Redakcja „Wiadomości Białoruskich", 35. Redakcja „Wiadomości Muzeum Ziemi" w Wilnie, 36. Redakcja Wydawnictwa „Śląska Bibljoteka Publiczna", 37. Rektorat Uniwersytetu Lwowskiego, 38. Syndykat Polskich Hut Żelaznych, 39. Urząd Wojewódzki Śląski, 40. Wojskowy Instytut Naukowo-Oświatowy w Warszawie, 41. Wydział Samorządowy Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego, 42. Zakład Naukowo-Wychowawczy o.o. Pijarów w Rakowicach pod Krakowem, 43. Zarząd Miejski st. m. Warszawy, 44. Zarząd Miejski m. Wilna, 45. Związek Muzeów w Polsce . . . . .

Razem 63 instytucje ofiarowały . .	667	682

C. Nabyte za gotówkę:

		dzieł	tomów
1.	Polski słownik biograficzny (tom IV-ty)	1	1
2.	Słownik geograficzny Państwa Polskiego i ziem historycznie z Polską związanych (dalszy ciąg tomu I-go)	1	1
3.	Spis abonentów sieci telefonicznych Dyr. Okr. P. i T. w Wilnie na 1938 r.	1	1
	Razem nabyto . .	3	3

D. Publikacje perjodyczne, nabyte od redakcyj oraz instytucyj wydawniczych drogą wymiany:

W języku polskim: 1. Biuletyn Bibljoteki Uniwersyteckiej w Wilnie, 2. Biuletyn Historji Sztuki i Kultury, 3. Biuletyn Medyczny, 4. Biuletyn Polsko-Ukraiński, 5. Czasopismo Przyrodnicze Ilustrowane, 6. Głos Wileński, 7. Handel Zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska, 8. Herold, 9. Jantar, 10. Komunikat Bibjograficzny Centr. Bibl. Wojsk., 11. Kosmos, 12. Kultura i wychowanie, 13. Kurjer Wileński, 14. Kwartalnik Historyczny, 15. Muzeum, 16. Nowa Książka, 17. Przegląd Geograficzny, 18. Przegląd Pedagogiczny, 19. Przegląd Powszechny, 20. Słowo, 21. Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, 22. Sprawozdanie Towarzystwa Naukowego we Lwowie, 23. Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Polskiej Akademji Umiejętności, 24. Sprawozdania z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wydział I językoznawstwa i historji literatury, 25. Sprawozdania z posiedzeń Tow. Nauk. Warsz. Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych, 26. Sprawozdania z posiedzeń Tow. Nauk. Warsz. Wydział III nauk matematyczno-fizycznych, 27. Sprawozdania z posiedzeń Tow. Nauk. Warsz. Wydział IV nauk biologicznych, 28. Starunia, 29. Statystyka Pracy, 30. Tęcza, 31. Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne, 32. Wiadomości Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego, 33. Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu, 34. Ziemia Czerwieńska . . . .

W językach obcych: 1. Acta chemica , minerologica et physica regiae Universitatis Hungaricae Francisco-Josephinae, 2. Acta litterarum ac scientiarum reg. Univ. Hung. Franc.-Jos. Sectio juridico-politica, 3. Acta litterarum ac scientiarum reg. Univ. Hung. Franc.-Jos. Sectio geographico-historica, 4. Acta litterarum ac scientiarum reg. Univ. Hung. Franc.-Jos. Sectio philosophica, 5. Acta Instituti et Musei Zoologici Universitatis Atheniensis, 6. Acta Societatis Botanicorum Poloniae, 7. Altpreussische Forschungen, 8. Archivum Europae Centro-Orientalis, 9. American Midland Naturalist, 10. Bratislavské lekárske listy, 11. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe de médecine, 12. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe de philologie, classe d'histoire et de philosophie, 13. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série A. Sciences mathématiques, 14. Bulletin international de l'Académie Polonaise des scienses et des lettres. Classe des sciences mathé-

matiques et naturelles. Série B. Sciences naturelles <I>, 15. Bulletin international de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série B. Sciences naturelles <II>, 16. Bulletin of the New York Public Library, 17. Bulletin of Cornell University Ithaca, 18. Centralnaja Jewropa, 19. Comptes rendus mensuels des séances de la classe de médecine. Académie Polonaise des sciences et des lettres. 20. Comptes rendus mensuels des séances de la classe des sciences mathématiques et naturelles. Académie Polonaise des sciences et des lettres, 21. Comptes rendus de l'Académie des sciences de l'URSS, 22. Dzwoni, 23. Elpis, 24. Gimtasai Kraštas, 25. Izwiestija Akademji Nauk S. S. S. R. Otdielienije matiematičeskich i jestiestwiennych nauk. Sierja biołogičeskaja, 26. Izwiestija Akadiemji Nauk S. S. S. R. matematičeskich i jesiestwiennych nauk. Sierja chimičeskaja, 27. Izwiestija Akadiemji Nauk S. S. S. R. Otdielienije matiematičeskich i jestiestwiennych nauk. Sierja fizičeskaja, 28. Izwiestija Akadiemji Nauk S. S. S. R. Otdielienije matematičeskich i jestiestwiennych nauk. Sierja gieołogičeskaja, 29. Izwiestija Akadiemji Nauk S. S. S. R. Otdielienije obščestwiennych nauk, 30. Jomsburg, 31. Kałośja, 32. Lingnan Science Journal, 33. Mathematischer und naturwissenschaftlicher Anzeiger Budapest, 34. Memoir of Cornell University Ithaca, 35. Mémoires de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Série A. Sciences mathématiques, 36. Mémoires de l'Académie Polonaise des sciences et des lettres. Série B. Sciences naturelles, 37. Mitteilungen an der livländische Geschichte Riga, 38. Mitteilungen aus dem Zoologischen Museums der Universität Berlin, 39. Mitteilungen des Vereins für die Geschichte von Ost — und Westpreussen, 40. Organon, 41. Orientalia christiana periodica, 42. Prirodoslovne Razprave, 43. Proceedings of the Royal Irish Academy. Section A., 44. Proceedings of the Royal Irish Academy. Section B., 45. Proceedings of the Royal Irish Academy. Section C., 46. Riviera scientifique, 47. Sitzungsberichte der mathematisch-naturwissenschaftlichen Abteilung der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, 48. Sitzungsberichte der Preussischen Akademie der Wissenschaften physikalisch-mathematische Klasse, 49. Slavische Rundschau, 50. Viertejahrsschrift der Naturforschenden Gesellschaft in Zürich, 51. Wisti Akadiemji Nauk U. S. S. R., 52. Wiestnik Bractwa Prawosławnych Bogosłowow w Polše . . . . .

W jęz. polskim . . .	34
„ „ obcych . . .	52
Razem perjodyków . . .	86

E. Dzieła oraz roczniki, nabyte drogą wymiany:

		dzieł	tomów
1.	Staats-und-Universitätsbibliothek Königsberg . .	218	218
2.	Biologische Reichsanstalt Berlin	134	134
3.	Wojskowe Biuro Historyczne Warszawa . . .	60	90
4.	Towarzystwo Naukowe Warszawskie	15	68
5.	Polska Akademja Umiejętności Kraków . . .	26	66
6.	Główny Urząd Statystyczny Warszawa	21	54
7.	Towarzystwo Naukowe we Lwowie	9	35
8.	Technische Hochschule Gdańsk	29	29
9.	Universitätsbibliothek Tübingen	2	27
10.	Redakcja „Slovanskeho Ustavu“ Praha . . .	22	22
11.	Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Poznaniu . . .	7	16
12.	Żydowski Instytut Naukowy w Wilnie	14	14
13.	Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach	12	14
14.	Instytut Bałtycki w Gdyni	5	11
15.	Towarzystwo Naukowe im. Szewczenki we Lwowie .	4	11
16.	Wołyńskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Łucku	10	10
17.	Bibljoteka Polska w Paryżu	6	10
18.	Masarykova Universita Brno	8	8
19.	Srpska Kraljevska Akademija Beograd	2	7
20.	Polskie Towarzystwo Botaniczne Kraków . . .	1	7
21.	Redakcja „Kwartalnika Historycznego“ we Lwowie	2	6
22.	Zakład Architektury Polskiej i Historji Sztuki Politechniki Warszawskiej	2	6
23.	Král. Česká Společnost Nauk Praha	5	5
24.	Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Płocku . . .	5	5
25.	Lunds Universitet	4	5
26.	Opetatud Eesti Selts Tartu	4	5
27.	Bayerische Akademie der Wissenschaften München	3	5
28.	Universita Komenskeho Bratislava	3	5
29.	Preussische Akademie der Wissenschaften Berlin .	2	5
30.	Muzeum Archeologiczne im. E. Majewskiego w Warszawie	1	5
31.	Politechnika Lwowska	4	4
32.	Wsieukraińska Akademja Nauk Kijv	4	4
33.	Zakład historji społecznej i gospodarczej U. J. K. we Lwowie	4	4
34.	Akadiemija Nauk S. S. S. R. w Leningradzie . .	1	4
35.	Akademie der Wissenschaften Wien	3	3
36.	Institut National Genèvois	3	3
37.	Towarzystwo Naukowe w Toruniu	3	3
38.	British Museum	2	3
39.	Redakcja „Nauki Polskiej“	2	3
40.	Societas Scientiarum Fennica Helsinki	2	3
41.	Centralna Bibljoteka Wojskowa w Warszawie . .	1	3

42.	Zbiory x.x. Czartoryskich w Krakowie	2	2
43.	Instytut Geograficzny Uniwersytetu Poznańskiego .	2	2
44.	Muzeum Narodowe w Krakowie	2	2
45.	Naturforscher-Verein Riga	2	2
46.	Towarzystwo Przyjaciół Nauk na Śląsku . . .	2	2
47.	Oficina mateorológica de Chile Santiago . . .	1	2
48.	Redakcja „Przeglądu Geograficznego" w Warszawie	1	2
49.	Société Linnéenne de Bordeaux	1	2
50.	Towarzystwo Miłośników Historji w Poznaniu .	1	2
51.	Universitas Hungarica Franc.-Josephin. Szeged . .	1	2
52—68.	Po jednem dziele w jednym tomie nadesłali: 1. Instytut Hydrograficzny Ministerstwa Komunikacji, 2. Kasa im. J. Mianowskiego, 3. Naturforschende Gesellschaft Bazel, 4. Polskie Towarzystwo Geologiczne w Krakowie, 5. Redakcja „Archeion'u" w Warszawie, 6. Redakcja „Lietuvių Tauta" w Wilnie, 7. Redakcja „Monumenta Hofbaueriana" w Toruniu, 8. Redakcja „Prac Filologicznych" w Warszawie, 9. Redakcja „Rocznika Wołyńskiego" w Równem, 10. Redakcja „Rocznika Tatarskiego", 11. Redakcja „Studjów Teologicznych" w Wilnie, 12. Royal Irish Academy, 13. Seminarjum historji polskiej U. J. i Redakcja „Prac z historji literatury polskiej" w Krakowie, 14. Station biologique de Roscoff, 15. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, 16. Towarzystwo Naukowe i Muzeum Białoruskie w Wilnie, 17. Wolna Wszechnica Polska . .		
	Razem 68 instytucyj nadesłało	697	977

II. SKATALOGOWANO.

A. Na 1 stycznia 1939 r. skatalogowano dzieł (tytułów) 42400, w czem skatalogowano w roku 1938 dzieł 2000 (od Nr. 40401 do Nr. 42400), tomów 2280.

B. Dzieł skatalogowanych według języków:

	Na 1. I. 1938 r.	W 1938 r.	Na 1. I. 1939 r.
1. Polski	21337	1028	22365
2. Rosyjski	7365	388	7753
3. Francuski	4536	224	4760
4. Niemiecki	3998	155	4153
5. Łaciński	1403	76	1479
6. Angielski	547	17	564

7. Czeski	434	9	443
8. Litewski	234	62	296
9. Włoski	225	6	231
10. Białoruski	115	22	137
11. Serbski	81	2	83
12. Ukraiński	80	5	85
13. Esperanto	18	—	18
14. Bułgarski	8	—	8
15. Hiszpański	4	3	7
16. Norweski	1	—	1
17. Szwedzki	3	—	3
18. Węgierski	5	—	5
19. Rumuński	2	—	2
20. Japoński	1	—	1
21. Grecki	1	1	2
22. Estoński	1	—	1
23. Duński	1	—	1
24. Łotewski	—	1	1
25. Żydowski	—	1	1
Razem	40400	2000	42400

C. Według wieków skatalogowanych dzieł:

	Na 1. I. 1938 r.	W 1938 r.	Na 1. I. 1939 r.
Wiek XV	33	—	33
„ XVI	271	10	281
„ XVII	942	51	993
„ XVIII	2331	85	2416
„ XIX	24358	910	25268
„ XX	12465	944	13409
Razem	40400	2000	42400

D. Druki wileńskie, z ogólnej liczby 42400 dzieł całkowicie dotąd uporządkowanych:

w języku polskim na 1.I.1938 r. — 3122, w r. 1938 skatalogowano 213, na 1.I.1939 r. — 3335.

E. Katalogowanie czasopism.

Na 1.I.1939 r. uporządkowano całkowicie, t. zn. sprawdzono, zinwentaryzowano i wpisano na nowe karty katalogowe 2823 tytuły czasopism krajowych i zagranicznych w 15128 tomach, w tem skomasowano w dawnym inwentarzu 1426 tytułów i w nowym specjalnym inwentarzu czasopism 1397 tytułów.

Z tego w roku 1938 skatalogowano w dawnym inwentarzu 390 tytułów, w nowym 493 tytuły, razem 883 tytuły w 4575 tomach.

Zakończono komasację i katalogowanie działu czasopism. Pozostały do opracowania tylko czasopisma nowe, stale napływające do Bibljoteki.

III. KORZYSTAŁO Z KSIĄŻNICY T-WA W R. 1938.

A. Na miejscu: czytelników 116 w 402 wizytach z 907 dzieł w 1476 tomach; z 77 teczek rękopisów korzystało 36 osób.

B. Do domu wypożyczono: 87 osobom 404 dzieła w 558 tomach. Pozostaje na rok 1939 niezwróconych 270 dzieł w 353 tomach u 48 osób.

Książnica Towarzystwa wzbogaciła się w roku sprawozdawczym wspaniałą spuścizną po ś. p. Dr. Michale Brensztejnie, będącą owocem jego długoletniej pracy jako miłośnika i zbieracza książek, a stanowiącą najliczniejszy (przeszło 3600 tomów) w latach ostatnich dar na rzecz księgozbioru Towarzystwa. Znaczną pozycję w tym zbiorze stanowią vilniana i dzieła z zakresu etnologji i historji kultury.

***

Stałymi pracownikami Książnicy byli w roku sprawozdawczym p.p. Olgierd Bielski, Aleksander Korbutt, Anna Zajewska. Dzięki hojności Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego Książnica korzystała i w roku bieżącym z fachowej i nader owocnej pracy p. Stefanji Montwiłłówny. Oprócz tego Wileńskie Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy stale skierowywało do dyspozycji Towarzystwa bezrobotnych pracowników umysłowych, którzy pracowali w Książnicy i wśród których należy wyróżnić szczególną umiejętność i pracowitość p. Heleny Bezegowej. Od jesieni roku sprawozdawczego pomaga bezinteresownie przy opracowywaniu księgozbioru T-wa p. Wanda Makowska, której na tem miejscu składa się serdeczne podziękowanie.

Dział rękopisów.

Po zgonie nieodżałowanego kustosza zbiorów muzealnych T-wa ś. p. Michała Brensztejna, wdowa po Zmarłym p. Jadwiga Brensztejnowa przekazała całą spuściznę rękopiśmienną Zmarłego, podobnie jak księgozbiór i liczne okazy muzealne (o czem się mówi w innych działach niniejszego sprawozdania) T-wu naszemu.

Wielki ten, a niezmiernie cenny zbiór da się podzielić na trzy grupy:

a) rękopisy z XVII – XVIII i XIX w., zgromadzone przez Zmar-

łego w oryginałach lub odpisach, stanowiące nader cenny materjał archiwalny do różnych zagadnień z zakresu dziejów Litwy, a przeważnie Żmudzi;

b) notaty i materjały do tematów, których opracowanie autor miał zamiar przedsięwziąć, zebrane z niezwykłą skrzętnością i uporządkowane nieraz znakomicie, a będące owocem bardzo wielu lat pracy żmudnej i pełnej umiłowania;

c) prace rękopiśmienne Zmarłego, przygotowane do druku, bądź wykończone całkowicie bądź wymagające pewnych uzupełnień, korektyw i dodatków.

Dwie ostatnie grupy (b i c) zostały obszerniej omówione w artykule p. t. Michał-Eustachy Brensztejn (Ateneum Wileńskie R. XIII 1938 str. XVII — XVIII). Na tem miejscu podajemy jedynie kilka wiadomości o rękopisach z w. w. XVII — XIX, które, jako część spuścizny po ś. p. Brensztejnie, wzbogaciły obecnie dział rękopisów T-wa.

Są tu wśród innych:

Archivum loci Citovianensis Ord. S. Francisci de Observantia ab A. D. 1614.

Silva rerum nieznanego szlachcica żmudzkiego 1726—1768.

Selecta listów i mów w różnych materjach z r. 1753.

Uniwersały Komisji cywilno-wojskowej i porządkowej rep. rosieńskiej (1789—1794).

Księgi procesowe parafji wajgowskiej i widuklewskiej.

Dokumenty, dotyczące starostwa, powiatu i miasta Telsz.

Materjały do dziejów miast i miasteczek na Żmudzi.

Materjały genealogiczne, dotyczące rodzin osiadłych na Żmudzi (Butlerowie, Daniłłowiczowie, Paszkiewiczowie, Olędzcy, Szemiotowie i in.).

Materjały do dziejów storostw: jurborskiego, szadowskiego, żorańskiego i in.

Materjały do dziejów szkół: w Chwałojniach, Datnowie, Krożach, Telszach, Traszkunach i in.

Militaria — do dziejów powstań na Żmudzi w ll. 1794—1831—1863.

Dziennik Bolesława Kontryma, pisany w ll. 1865—66.

Wspomnienia Witolda Małcużyńskiego (którego ojciec Stanisław był nauczycielem szkoły w Krożach).

Diarjusz Teofila Olędzkiego, podkomorzego żmudzkiego 1688 — 1691.

Dziennik Włodzimierza Andrzejewskiego z lat 1850—1863.

Dziennik wypadków zaszłych w Wilnie w r. 1918, skreślony przez M. Brensztejna.

Oryginalna księga Zegarmistrzów Wileńskich („Hauptbuch der loblichen Zunft der Uhrmacher") rozpoczęta r. 1779.

Materjały do dziejów przemysłu i rzemiosł w Koronie i na Litwie (tek i zaszytów 24).

Materjały do historji stosunków polsko-litewskich (tek 7).

Vilniana najróżnorodniejsze (tek 6).

Varia (tek i fascykułów 12).

Zbiór autografów i dokumentów osobnych ok. sztuk 425.

Ogółem ze spuścizny po ś. p. Michale Brensztejnie otrzymało w darze T-wo:

142 tek, voluminów i fascykułów oraz paczek rękopisów o treści jednolitej; 425 dokumentów, aktów i listów osobnych.

Poza darem T-wa Muzeum Nauki i Sztuki w Wilnie, które w r. 1914 połączyło się z T-wem Przyjaciół Nauk w Wilnie i poważnie zasiliło jego zbiory, — dar ze spuścizny ś. p. Brensztejna w trzydziestoletnich z górą dziejach T-wa jest największem i najobfitszem wzbogaceniem zbioru rękopisów T-wa. Imię Zmarłego, który za życia, tak często przez lat 30 darami zasilał T-wo, ze względu na ten ostatni dar, pochodzący ze zgromadzonej przez niego spuścizny naukowej — winno być zapisane wśród najhojniejszych jego daroczyńców.

Poza darami, pochodzącemi ze spuścizny ś. p. Michała Brensztejna, w roku sprawozdawczym złożyli dary rękopiśmienne jeszcze następujący ofiarodawcy w Wilnie:

Bakinowski Stefan (zbiór ulotek i pism), po ś. p. Wacławie *Dziewulskim* rodzina (rękopis z XIX w.), *Hoppen* Antoni (autograf Wł. Syrokomli), *Iwaszkiewicz* Janusz (zbiór aktów sądowych i majątkowych z w. w. XVII—XIX, *Karpowicz* Jan (skrawki pergaminowego rękopisu), *Karpowicz* Zygmunt (ulotki i odezwy), po ś. p. *Kościałkowskim* Wacławie — rodzina (akta dotyczące utworzenia Suwalskiego pułku strzelców w ll. 1919—20), *Narwoysz* Antoni (fascykuł aktów sądowych i majątkowych z XVIII — XIX przeważnie z pow. wiłkomierskiego), *Szapszał* Seraja Chan (3 dokumenty pergaminowe z w. XVII), ks. *Tołłoczko* Władysław (zbiór listów i notat Marjana Bartynowskiego, Jadwigi Skirmuntówny z Hruszowa), ks. *Tyczkowski* Franciszek (wycinki i ulotki), *Uzięblo* Lucjan (pozostałości archiwum majątkowego z Horodna pow. lidzkiego — 120 fascykułów w 3 tekach), *Wejtko* Wacław (ulotki, odezwy, dokumenty i notaty genealogiczne). po ś. p. gen. *Wojnickim* (notaty treści technicznej), *Żochowska* Wanda (papiery dotyczące uczestnika powstania r. 1863, dra medycyny, później księdza, Żochowskiego († 1912) — łącznie 15 ofiarodawców złożyło 13 tek i fascykułów treści jednolitej oraz 4 dokumenty osobne.

W ten sposób dział rękopisów (całkowicie uporządkowanych lub będących w stanie porządkowania) wzbogacony darami. pochodzącemi ze spuścizny ś. p. Brensztejna oraz od innych wyszczególnionych tutaj ofiarodawców liczył na dzień 1.I.1939:

1033 tomy, fascykuły i paczki manuskryptów o treści jednolitej, 2405 dokumentów, aktów i listów osobnych, w tem 50 pergaminów.

W porządkowaniu rękopisów — oprócz pracy jednego z członków Zarządu—korzystało T-wo z chętnej a bezinteresownej pomocy p.p. Eweliny Wróblewskiej i Ludwiki Życkiej.

Pracowało dla badań naukowych nad rękopisami T-wa bądź na miejscu bądź też za pośrednictwem bibljotek i archiwów miejscowych i pozamiejscowych 36 osób, w tem wypożyczeń pozawileńskich było 4, obcokrajowców korzystających ze zbiorów rękopisów było w roku sprawozdawczym 3.

M U Z E U M.

Warunki lokalowe Muzeum z każdym rokiem stają się uciążliwsze. Stłoczenie w salach gablot utrudnia swobodę ruchu zwiedzającej publiczności, zarówno jak przeładowanie tychże gablot i ścian eksponatami zaciera wyrazistość wystawionych przedmiotów, utrudniając ich dokładne obejrzenie. Jednocześnie zupełny już brak wolnego miejsca do ustawienia nowych gablot i ekranów przy napływających obficie darach uniemożliwia przytrzymywanie się wypracowanego planu i porządku w układzie zabytków.

Przestarzały system umieszczania eksponatów tembardziej nagli do przejrzystszego podania ich badaniom zwiedzających, a z tem sprawa nowych gablot i szaf staje się coraz aktualniejszą; co z kolei łączy się z kwestją rozbudowy pomieszczeń muzeum i potrzebnych na to funduszów.

Dodać należy brak osobnej pracowni muzealnej i odpowiednich magazynów do przechowywania przedmiotów niewystawionych, co utrudnia pracę porządkowania i konserwacji.

Wreszcie brak wolnej sali uniemożliwia urządzanie perjodycznych wystaw tematowych, okolicznościowych i jubileuszowych, do których Muzeum rozporządza tak obfitemi zbiorami, częstokroć ukrytemi w magazynach muzealnych.

Słowem *Muzeum dożyło chwili, w której wielki jest czas do poczynienia jak najenergiczniejszych kroków, zmierzających do rozszerzenia dotychczasowego lokalu przez dobudowę skrzydła z nowemi salami.*

Wielce użyteczną okazała się inicjatywa Związku Muzeów w Polsce, który wystarał się w Centralnem Biurze Funduszu Pracy o kredyty na zatrudnienie w Muzeach Związkowych na okres kilkomiesięczny bezrobotnych absolwentów szkół wyższych. Tą drogą Muzeum korzystało z pomocy przy porządkowaniu swoich zbiorów absolwentki U. S. B. mgr. filozofji w zakresie historji p. Kazimiery Łopateckiej od dn. 1.VI do 30.IX 1938 r.

Dary na rzecz Muzeum w r. 1938 złożyły następujące osoby: Chylewska Helena ś. p. Brensztejn Michał, Dzierdziejewska Karolina, Gorbaczewski Jan, Jankowski Stefan, Jastrzębska Felicja, Jente Konrad, Klassowa Marja, Kozienko Aleksander, Kraszewski Witold, Podwińska Anna, po ś. p. Parczewskim Alfonsie, O'Rourke Elwira, Sierko Wincenty, Szkoła Powszechna w Nowej Wilejce, Trypućko Aleksander, ks. Tyczkowski Franciszek, Uziębło Lucjan, Urząd Wojewódzki Wileński, Wejtko Wacław, Widziewicz Bolesław i Żochowska Wanda.

Ogółem 22 ofiarodawców złożyło 204 przedmioty, które wzbogaciły działy:

Historyczno-obyczajowy	103
Numizmatyczny (banknoty, monety, medale etc) .	69
Sztuka (malarstwo, rzeźba)	8
„ ryciny (fotografje)	24
Ogółem przedmiotów . .	204

Z powyższych nabytków na szczególną uwagę zasługują następujące:

komplet porcelany fabryki „Baranówka" (dar p. Karoliny Dzierdziejewskiej); *cztery rondle mosiężne* z 18 w. z tradycji rodziny Obryckich-Szokalskich (dar p. Wandy Jente); *obraz olejny na szkle* z I-ej poł. 18 w. scena rodzajowa (dar ks. Franciszka Tyczkowskiego); *bransoleta starosłowiańska z bronzu* znaleziona w polu przy oraniu na wsi podwileńskiej (dar p. Aleksandra Trypućki); *popiersie Michała Tyszkiewicza* dłuta Jana Ostrowskiego z lat około 1857 (w gipsie) oraz studjum rzeźby Bolesława Bałzukiewicza, wyobrażające głowę ks. kan. Michała Szwykowskiego (złożone w darze przez p. Lucjana Uziębłę).

Muzeum było otwarte dla zwiedzających: stale w niedziele w godz. 12—14 i doraźnie w miarę zgłaszania się grup wycieczkowych lub osób przyjezdnych w godzinach przedobiednich, wyjąwszy przerwę wakacyjną od dn. 10.VII do 20.VIII.

Frekwencja zwiedzających w porównaniu z rokiem poprzednim znacznie wzrosła, jak to widzimy z poniższego zestawienia:

W r. 1938 wydano kart wstępu:

po 50 gr.	osobom	425	(w r. 1937 560)
„ 20 gr.	„	1024	(„ „ 1114)
„ 10 gr.	„	5252	(„ „ 6344)
bezpłatnych . . .	„	5020	(„ „ 2148)
z opłatą ryczałtową .	„	2875	(„ „ 3030)
Razem osób . . .	„	14596	(„ „ 13196)

Z tego wycieczek żołnierskich osób . .		366	2,5%
uczniowskich	„ . .	8134	56%
reszta	„ . .	6096	41%

W „tygodniu propagandy Muzeów w Wilnie" zwiedziło bezpłatnie Muzeum T. P. N. 4458 osób.

Dyżurowali (oprócz tygodnia propagandy) p.p.: E. Józefowicz (40 dyżurów), H. Untenówna (36 dyż.) oraz R. Puchalska, A. Hyniówna, Rzewuska i K. Łopatecka (po 1 dyżurze), razem 121 dyżur.

Personel muzealny składał się—jak w latach poprzednich—z kustosza honorowego dr. Michała Brensztejna do chwili zgonu w dn. 29.III 1938 r., następnie objął to stanowisko p. Jerzy Hoppen docent USB. oraz urzędnika bibljoteczno-muzealnego p. Al. Korbutta i kwalifikowanej absolwentki U.S.B. mgr. K. Łopateckiej.

Z naciskiem też należy podkreślić, że w obecnej chwili po nawiązaniu żywszych stosunków z Litwą znacznie się wzmógł ruch turystyczny w Wilnie, a z tem wzrosła też i frekwencja w Muzeum TPN. Zainteresowanie się zabytkami i muzealjami, związanemi z przeszłością i z historją Litwy, jest znaczne. W związku z tem m. in. dyrekcja teatru kowieńskiego przeprowadziła badanie kostjumów z okresu powstania listopadowego; ponadto dokonano fotografowania i odrysów.

Wydawnictwa T. P. N. w r. 1938.

Z wyjątkiem publikacyj ogólno-informacyjnych Towarzystwa (jak co roku drukowane „Sprawozdanie ze stanu i działalności TPN“ lub sporadycznie wydawany „Katalog wydawnictw TPN“), dorobek wydawniczy Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie w roku 1938 koncentrował się w 3 jego Wydziałach naukowych i 2 Sekcjach. W roku tym plon wydawniczy wyraża się pokaźną cyfrą 12-tu pozycyj wydawniczych, a mianowicie:

1) Rozprawy i materjały Wydziału I TPN w Wilnie: Tom VIII. Heinrich Anders. Das posener Deutsch im Mittelalter. I Teil: Phonetik. Wilno 1938, str. XX + 404 (zł. 15.—);

2) Rozprawy i materjały Wydziału I TPN w Wilnie: Tom IX, zeszyt 3. Daniel Fajnsztejn. Potwory fantastyczne w wierzeniach i mitach. Wilno 1938, str. 132 (zł. 5.—);

3) Rozprawy i materjały Wydziału I TPN. w Wilnie: Tom IX, zeszyt 4. Barbara Krysiniel. Die Technik des plautinischen Miles Gloriosus. Wilno 1938, str. 41 (zł. 2.—);

4) Rozprawy i materjały Wydziału I TPN w Wilnie: Tom X, zeszyt 1. Walentyna Horoszkiewiczówna. Etyka Towiańskiego, jej źródła i promieniowanie. Część I: Towiański jako moralista. Wilno 1938, str. IV + 128 (zł. 4.—);

5) Rozprawy i materjały Wydziału I TPN w Wilnie: Tom X, zeszyt 2. Marja Dunajówna. Budowa ramowa opowiadań i powieści Józefa Korzeniowskiego. Wilno 1938, str. 68 (zł. 2.50);

6) Prace Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie. Wydział nauk matematycznych i przyrodniczych. Tom XI (1936). Wilno 1937, str. IV + 402 (zł. 12.—);

7) Prace Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie. Wydział nauk matematycznych i przyrodniczych. Tom XII (1937). Wilno 1938, str. IV + 440 (zł. 12.—);

8) Rozprawy Wydziału III TPN. w Wilnie. Tom X. Leonid Żytkowicz. Rządy Repnina na Litwie w latach 1794—7. Wilno 1938, str. 464 (zł. 10.—);

9) Wydawnictwo Wydziału III TPN. w Wilnie. Ateneum Wileńskie. Rocznik XIII, zeszyt 1. Wilno 1938, str. XLV + 341 (zł. 8.—);

10) Wydawnictwo Wydziału III TPN. w Wilnie. Ateneum Wileńskie. Rocznik XIII, zeszyt 2. Wilno 1938, str. XXIV + 361 (zł. 8.—).

11) Sprawozdanie ze stanu i działalności Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie za rok 1937 (XXXI rok istnienia). Wilno 1938, str. 47 (egzemplarze gratisowe);

12) Katalog wydawnictw Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie. Wilno 1938, str. 6 (egzemplarze gratisowe);

W dalszym ciągu są w druku wielkie publikacje Towarzystwa, jak: „Kodeks cechowy m. Wilna“ i „Słownik bio-bibljograficzny dawn. Uniwersytetu Wileńskiego“ oraz inne wydawnictwa poszczególnych

Wydziałów i Sekcyj Towarzystwa. Skład główny wydawnictw TPN. posiada Oddział Wileński Księgarni św. Wojciecha, skąd też publikacje Towarzystwa rozpowszechniane są po całej Polsce i zagranicę. Wszystkie wydawnictwa Towarzystwa — z wyjątkiem corocznych „Sprawozdań" i „Katalogu" — są płatne w/g cen, ustalonych we wzmiankowanym „Katalogu", od których to cen członkom Towarzystwa przysługuje nader wydatna zniżka.

Wymiana wydawnictw.

Akcja wymiany wydawnictw Towarzystwa z instytucjami naukowemi w kraju i zagranicą (dokładny wykaz tychże znajduje się w sprawozdaniu z Książnicy pod II. D i E) — mimo nieprzychylnej dla rozwoju stosunków międzynarodowych ogólnej sytuacji politycznej — nie doznała poważniejszych zmian lub zahamowania, z wyjątkiem Hiszpanji, której instytucje naukowe w roku sprawozdawczym nie nadesłały nam swych wydawnictw.

Nawiązane zostały stosunki wymienne z następującemi instytucjami naukowemi w kraju lub zagranicą: Technischen Hochschule w Gdańsku, Zoologisches Museum der Universität w Berlinie, Seminar für osteuropäische Geschichte und Landeskunde Uniwersytetu w Królewcu, Kazanskij Gosudarstwiennyj Uniwiersitiet oraz wznowiono wymianę z: Srpska Kraljevska Akademija w Białogrodzie i Bibljoteką Polską w Paryżu.

Dotychczasowe wyniki akcji wymiennej pozwalają żywić nadzieję, iż wymiana nie ograniczy się do ram obecnie osiągniętych, lecz będzie się rozwijała i nadal. Pozwala to na stałe i poważne wzbogacanie Księgozbioru Towarzystwa drogą najbardziej dostępną ze względu na materjalne możliwości TPN. w Wilnie.

Jak co roku, tak i w roku sprawozdawczym, Towarzystwo nasze ułatwiało Bibljotece Uniwersyteckiej w Wilnie zdobywanie wydawnictw zagranicznych drogą wymiany za wydawnictwa TPN., bezinteresownie przekazywane w tym celu Bibljotece Uniwersyteckiej w ilości 30 egz. każdej ukazującej się w druku publikacji Towarzystwa.

Towarzystwo — wzorem lat ubiegłych — w miarę możliwości zasilało zarówno swemi wydawnictwami jak i dubletami następujące instytucje kulturalno-oświatowe: Muzeum Mickiewiczowskie w Nowogródku, Komitet Budowy I Schroniska Księgarza Polskiego w Przezmirowie, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie, Archiwum U. J. K. we Lwowie, Seminarjum Historyczne U. J. w Krakowie, Seminarja Polonistyczne, Historyczne i Matematyczne U. S. B., Archiwum Państwowe w Wilnie, Powiatową Centralę Bibljoteczną w Wilnie, Towarzystwo Pomocy w Samokształceniu im. T. Zana i Pe-

dagogjum w Wilnie oraz następujące księgozbiory: Sejmu i Senatu R. P., ordynacyj Krasińskich, Przeździeckich i Zamojskich w Warszawie, Baworowskich i Dzieduszyckich — we Lwowie, DOK VII i Raczyńskich — w Poznaniu, Uniwersytetu Katolickiego i Bibljoteki Publicznej — w Lublinie, Towarzystwa Bibljoteki Publicznej — w Łucku, Centralnej Bibljoteki Pedagogicznej przy KOS — w Wilnie.

W wyniku wymiany Towarzystwo otrzymało: z kraju i z zagranicy 1063 tt. wzamian za 899 tt., wysłanych na wymianę za wydawnictwa własne.

Sprawozdanie gospodarcze.

W gmachu Towarzystwa w roku sprawozdawczym zaszły niewielkie zmiany, mianowicie rozszerzono pomieszczenie składnicy wydawnictw TPN. przez wystawienie 2 drewnianych ścianek, zaopatrzenie w półki umocowane na stałe oraz przeprowadzono właściwe oświetlenie elektryczne.

Ponadto zaszła konieczność zaopatrzenia się w szafę o specjalnej konstrukcji, dla pomieszczenia kartek katalogowych, w związku z powiększeniem Księgozbioru i przeprowadzeniem skatalogowania zgórą 42 tys. tomów.

Zarząd T-wa poczytuje za swój miły obowiązek złożyć łaskawym ofiarodawcom, współpracownikom i tym wszystkim, którzy życzliwie służyli Towarzystwu naszemu pomocą oraz do rozwoju jego się przyczynili, wyrazy szczerej wdzięczności oraz żywi nadzieję, iż pomoc i ofiarność ogółu towarzyszyć będą i nadal poczynaniom i pracom T-wa.

SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE

TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

Za rok 1938

OGÓLNE ZESTAWIENIE RACHUNKÓW

NAZWA RACHUNKÓW	obroty w roku 1938		wydatki i wpływy		Aktywa	Pasywa
R-k Kasy	10.397.41	9.227.88	—	—	1.169.53	—
„ Banków	87.417.36	61.374.21	—	—	25.043.15	—
„ P. K. O.	5.958.22	5.004.75	—	—	953.47	—
„ Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego	20.781.01	37.441.44	—	4.002.30	—	12.658.13
„ Min. Wyzn. Relig. i Ośw. Publ	4.299.16	4.299.16	—	—	—	—
„ Muzeum	439.80	1.012.10	—	572.30	—	—
„ Płac	5.317.79	61.55	5.256.24	—	—	—
„ Wydatków biurowych	898.54	—	898.54	—	—	—
„ Utrzymania gmachu	1.340.21	—	1.340.21	—	—	—
„ Składek członkowskich	—	1.865.00	—	1.865.00	—	—
„ Zaliczek	1.245.06	261.00	—	—	984.06	—
„ Subwencyj bezzwrotnych	—	1.356.58	—	1.356.58	—	—
„ Zapisu P. Mormottana	755.22	6.757.90	—	—	—	6.002.68
„ Zapisu E. Woyniłłowicza	—	3.273.48	—	—	—	3.273.98
„ Depozytów	1.110.00	2.471.00	—	—	—	1.361.00
„ Wydawnictw	150.972.86	426.97	—	426.97	150.972.86	—
„ Papierów %	—	2.196.87	—	—	—	2.196.87
„ Różnych	822.56	94.40	728.16	—	—	—
„ Nieruchomości	15.600.00	—	—	—	15.600.00	—
„ Funduszu Pracy	208.00	238.96	—	—	—	30.96
„ Kapitału obrotowego	—	169.199.45	—	—	—	169.199.45
Bilans	307.563.20	307.563.20	8.223.15	8.223.15	194.723.07	194.723.07

Obroty poszczególnych rachunków.

R-k Kasy:

Pozostałość z roku ubiegłego .	1.448.51	
Wpłynęło w roku bieżącym . .	8.948.90	10.397.14
Wypłacono		9.227.88
Pozostaje		1.169.53

R-k Banków:

Pozostałość na rach. B. G. Kr. i Pr. B. H.	34.445.68	
Wpłynęło w roku bieżącym . .	52.971.68	87.417.36
Wypłacono		62.374.21
Pozostaje		25.043.15

R-k P. K. O.:

Pozostałość z roku ubiegłego .	2.287.92	
Wpłynęło	3.670.30	5.958.22
Wypłacono		5.004.75
Pozostaje		953.47

R-k Funduszu Kultury Narodowej Imienia Józefa Piłsudskiego:

Pozostałość z roku ubiegł. . .	17.441.44	
Wpłynęło w roku sprawozd. . .	20.000.00	37.441.44
Wydatkowano na wydawnictwa naukowe	20.781.01	
Wydatkowano na potrzeby ogólne	4.002.30	24.783.31
Pozostaje		12.658.13

R-k Min. Wyzn. Relig. i Ośw. Publ.:

Pozostałość z roku ubiegłego	1.299.16	
Wpłynęło w roku sprawozdawczym	3.000.00	4.299.16
Wydatkowano na wydawnictwa naukowe		4.299.16

R-k Muzeum:

Wpłynęło za karty wstępu i fot.	1.012.10	1.012.10
Wydatkowano za dyżury . . .	279.00	
Za pantofle, reperacje itp. . .	160.80	439.80
Odpisano na rach. dochodów .		572.30

R-k Płac:

Wynagrodzenie stałego person.	4.513.62	
Świadczenia socjalne	804.17	5.317.79
Zwrot świadczeń		61.55
Pokryto z dochodów własn. . .		5.256.24

R-k wydatków biurowych:

Telefon	329.50	
Wydatki pocztowe	228.65	
Materjały piśmienne, napr. maszyny, druki itp.	340.39	898.54
Pokryto z doch. własnych . .		898.54

R-k utrzymania gmachu:

Opał	649.00	
Światło	387.30	
Woda, kanalizacja, czyszczenie kominów itp.	176.27	
Podatki	53.47	
Asekuracja budynku	74.17	1.340.21
Pokryto z fund. własn.		1.340.21

R-k składek członkowskich:

Wpłynęło		1.865.00
Odpisano na rach. dochodów .		1.865.00

R-k subwencyj:

Ofiara Powsz. Zakładu Ubezp. Wzajemnych	500.00	
Dopisane %%	856.58	1.356.58

R-k zapisu P. Marmottana:

Pozostałość na 1.I.1938 r. . . .		6.757.90
Wydatkowano na inwestycje: szafa, remont gablotek, przeróbka pomieszczenia składnicy		755.22
Pozostaje		6.002.68

R-k depozytów:

Depozyt D-ra A. Safarewicza .	1.361.00	
„ D-ra J. Adamusa . .	1.110.00	2.471.00
Podjęte przez D-ra J. Adamusa		1.110.00
Pozostaje		1.361.00

R-k wydawnictw:

Stan w dniu 1.I.1938 r.	126.305.96	
Przybyło w roku sprawozdawczym	24.666.90	150.972.86
Otrzymano za wydawn. . . .		426.97
Odpisano na rach. dochodów .		426.97

R-k różnych:

Wypłacono: za nekrologi i wieńce .	358.50	
za inkaso składek	258.91	
na Macierz Szkolną	10.00	
za odkażanie bibljot.	46.90	
za porządkowanie zbiorów . .	50.00	
za słownik geograficzny . . .	27.00	
za sporządzenie aktu darowizny	19.40	
Komitetowi Ruszczycowskiemu	15.00	
drobne wydatki	36.85	822.56
Otrzymano: od p. St. Kościałkowskiego i inn.	70.00	
od p. Jana Piłsudskiego na opł. aktu	19.40	
bezimiennie	5.00	94.40
Pokryto z fund. własn.		728.16

R-k wydatków i wpływów:

Wydatki:

Płace	5.256.24	
Wydatki biurowe	898.54	
Utrzymanie gmachu	1.340.21	
Różne	728.16	8.223.15

Wpływy:

Muzeum	572.30	
Składki członkowskie	1.865.00	
Subwencje bezzwrotne	1.356.58	
Wydawnictwa	426.97	
Inne źródła (F. K. N.)	4.002.30	8.223.15

Zestawienie stałych kosztów administracyjnych za lata 1938—1934:

	r. 1938	r. 1937	r. 1936	r. 1935	r. 1934
Płace	5.256.24	5.772.46	5.306.68	6.619.83	6.737.49
Wydatki biurowe . .	898.54	794.87	693.24	646.69	1.022.69
Utrzymanie gmachu	1.340.21	1.646.14	1.511.78	1.473.26	1.933.79
	7.494.99	8.213.47	7.511.70	8.739.78	9.693.97

NIEŻYJĄCY CZŁONKOWIE TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK W WILNIE

HONOROWI, KORESPONDENCI I PROTEKTORZY

Honorowi

Askenazy Szymon zm. 22.VI.1935.
Balzer Oswald † 11.I.1933.
Baranowski Ignacy † 24.II.1919.
Bełza Stanisław † 24.VIII.1929.
Brensztejn Michał Eustachy † 29.III.1938.
Brückner Aleksander † 23.V.1939.
Cybulski Napoleon † 26.IV.1919.
Dobrzycki Stanisław † 14.VII.1931.
Dybowski Benedykt † 31.I.1930.
Estreicher Karol † 30.IX.1908.
Fijałek Jan ks. † 9.X.1936.
Finkel Ludwik † 24.X.1930.
Godlewski Emil (sen.) † 10.IX.1930.
Jabłonowski Aleksander † 22.VIII.1913.
Jabłoński Jan † 23.I.1930.
Janczewski Edward † 17.VII.1918.
Kallenbach Józef † 12.IX.1929.
Karejew Mikołaj † 18.II.1931.
Kętrzyński Wojciech † 15.I.1918.
Korzon Tadeusz † 9.III.1918.
Kraushar Aleksander † 11.XII.1931.
Kryński Adam Antoni † 10.XII.1932.
Krzemiński Stanisław † 29.XI.1912.
Łatyszew Bazyli † 2.V.1921.
Majewski Erazm † 14.XI.1921.
Mickiewicz Władysłw † 9.VI.1926.
Mokrzecki Zygmunt Atanazy † 3.III.1936.
Morawski Kazimierz † 25.VIII.1925.
Muka Ernest † 10.X.1932.
Orzeszkowa Eliza † 18.V.1910.
Parczewski Alfons † 21.IV.1933.
Piłsudski Józef † 12.V.1935.
Porębowicz Edward † 24.VIII.1937.
Prochaska Antoni † 23.IX.1930.

Ptaszycki Stanisław † 22.XII.1933.
Raciborski Marjan † 24.III.1917.
Rostafiński Józef † 5.V.1928.
Ruszczyc Ferdynand † 30.X.1936.
Skłodowska-Curie Marja † 4.VII.1934.
Smolka Stanisław † 27.VIII.1924.
Suligowski Adolf † 16.II.1932.
Szadeczky-Kardoss Ludwik † 28.XII.1935.
Szukiewicz Wandalin † 1.XII.1919.
Talko-Hryncewicz Juljan † 26.IV.1936.
Tarnowski Stanisław † 31.XII.1917.
Tretiak Józef † 18.III.1923.
Zahorski Władysław † 24.VIII.1927.
Zakrzewski Wincenty † 12.IV.1918.
Zdziechowski Marjan † 5.X.1938.

Korespondenci

Bieliński Józef † 15.VI.1926.
Czarkowski Ludwik † 22.X.1928.
Dowgird Tadeusz † 1.XI.1919.
Gloger Zygmunt † 15.VIII.1910.
Janowski Ludwik † 18.XI.1921.
Jelski Aleksander † 27.VIII.1916.
Manteuffel Gustaw † 24.IV.1916.
Szafnagel Kazimierz † 13.III.1923.

Protektorzy

Brzeski Mikołaj † 22.VIII.1910.
Karłowiczowa Irena † 21.VII.1922.
Kołb Antoni †
Łęska Marja † 25.I.1925.
Łęski Hilary † 14.II.1920.
Łopaciński Stanisław † 23.XI.1933.
Montwiłł Józef † 20.II.1911.
Montwiłł Stanisław † 25.XI.1916.
Rostworowski Tadeusz hr. † 23.VIII.1928.
Szwański Jan † 26.I.1910.
Tyszkiewiczowa Klementyna hr.†6.VI.1921.
Tyszkiewicz Antoni hr. † 23.XII.1920.
Tyszkiewicz Władysław hr. † 21.IX.1936.
Wojnicki Henryk † 15.VIII.1915.

Spis członków Towarzystwa

w dniu 1 stycznia 1939 r.

A. Członkowie honorowi (§§ 8, 17, 19 statutu).

Abraham Władysław, Lwów.
Brückner Aleksander, † Berlin.
Bujak Franciszek, Lwów.
Chrzanowski Ignacy, Kraków.
Dąbkowski Przemysław, Lwów.
Kościałkowski Stanisław, Wilno.
Krzywicki Ludwik, Warszawa.
Michalski Stanisław, ,,
Niederle Lubor, Praga.
Niedermann Max, Neufchâtel.
Semkowicz Władysław, Kraków.
Siedlecki Michał, ,,
Wrzosek Adam, Poznań.
Zieliński Tadeusz, Warszawa.
Żeligowski Lucjan, maj. Andrzejewo, wojew. wileńskie.

B. Członkowie korespondenci (§§ 8, 17, 19).

Divéky Adorjan, Warszawa.
Hoppen Jerzy, Wilno.
Kulwieć Kazimierz, Toruń.
Mościcki Henryk, Warszawa.

C. Członkowie protektorowie (§§ 8, 15, 16).

Brzeska-Żarnowska Zofja, Warszawa.
Bułhak Emanuel, Monte Carlo.
Jeleńska Marja, Wilno.
Piłsudski Jan, ,,
Przeździecki Józef hr., Postawy, wojew. wileńskie.
Uziębło Lucjan, Kolonja Wileńska.

D. Członkowie dożywotni i wieczyści (§§ 8, 14).

Abramowicz Ludwik, † Wilno.
Bank Handlowy Prywatny Wileński, „
Bank Ziemski Wileński, „
Bańkowski Czesław, maj. Narwidziszki, st. Olkieniki.
Bądzyński Wacław, Wilno.
Bińkowski Benedykt, Poznań.
Broel-Plater Marjan hr., Wilno.
Burhardt Aleksander, Warszawa.
Cywiński Hieronim, Mitów, Litwa.
Dziewulski Władysław, Wilno.
Ehrenkreutz Stefan, „
Hanusowicz Bolesław, „
Komar Władysław, Bejsagoła, Litwa.
Kotwiczowa Marja, maj. Turły, p. Michaliszki, wojew. wileńskie.
Lasocka Adelaida hr., Wilno.
Lutosławski Wincenty, Kraków.
Niekraszówna Leokadja, Wilno.
Olszewska Marja, „
Oko Jan, „
Piasecki Władysław, „
Polaczkówna Marja, Lwów.
Reicher-Sosnowski Michał, Wilno.
Rydz-Śmigły Edward, Warszawa.
Sejmik Wileńsko-Trocki, Wilno.
Sienkiewicz Czesław, „
Staniewicz Witold, „
Świda Florjan, m. Małe Hranicze, p. Kraśne n/Uszą, w. wileńskie.
Truszkowska Marja, Wilno.
Umiastowska Janina margr., „
Wilanowski Bolesław, „
Wołodźko Witold, „
Zarewicz Stanisław, Warszawa.
Zawadzki Feliks, Wilno.

E. Członkowie zwyczajni (§§ 8, 10, 11, 12, 13, 14, 20).

Abramowiczówna Zofja, Wilno.
Achrem-Achremowiczowa Wanda, „
Adamus Jan, „
Adolph Władysław, „
Adalberg Samuel, Warszawa.
Alexandrowicz Jerzy, „
Anders Henryk, Wilno.
Andrzejewska Marta, „
Antoszczuk Stanisław, Mołodeczno.
Baliński Ignacy, Warszawa.

Bałtrukiewicz Jan, Wilno.
Bańkowski Witold, „
Baudouin de Courtenay Zofja, Warszawa.
Bazarewski Stefan, Wilno.
Bądzkiewicz Juljan, „
Beczkowicz Zygmunt, Warszawa.
Bejnarowicz Klemens, Wilno.
Bekier Edward, „
Bobka Jan, „
Bochwic Stanisław, „
Bochwic Wacław, Pińsk.
Bohdanowicz Leon, Algier—Afryka.
Bohdziewicz Antoni, Warszawa.
Bohdziewicz Piotr, Wilno.
Borkowski Władysław, „
Borowski Jan, „
Borowski Stanisław, „
Bosiacka Anna, Poznań.
Bossowski Franciszek, Wilno.
Brensztejnowa Jadwiga, „
Brochocki Stanisław, maj. Weresków, pow. nowogródzki.
Broel-Plater Leon ks., Lwów.
Bronicówna Leonja, Wilno.
Bułhak Jan, „
Burhardt Mieczysław, maj. Ostojów, woj. białostockie.
Burhardt Stefan, Wilno.
Buyko Jan, „
Buyko Wojciech, „
Buykowa Zofja, „
Cehak-Hołubowiczowa Helena, „
Charkiewicz Walerjan, „
Chmielewska Irena, „
Chmura Władysław, ks., Chyrów, wojew. lwowskie.
Chodynicki Kazimierz, Warszawa.
Chomiński Ludwik, Wilno.
Chomiński Olgierd, „
Cywiński Stanisław, „
Czarkowska Melanja, „
Czarnowska Marja, maj. Ryzgory, p. Kiemieliszki, wojew. wileńskie.
Czechowicz-Lachowicki Paweł, Wilno.
Czekotowska Marja, „
Czeżowski Tadeusz, „
Czyżewski Romuald, „
Danejko Bolesław, Horodyszcze, wojew. nowogródzkie.
Dąbrowski Tadeusz, Warszawa.
Dąbrowski Wacław, „
Dembowski Jan, Wilno.
Demby Stefan, Warszawa.
Dmochowski Władysław, Wilno.

Dobaczewski Eugenjusz, Wilno.
Domański Zygmunt, „
Dowgiałło Helena, „
Drége'ówna Helena „
Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha, Oddział w Wilnie.
Drużyłowska Julja, Wilno.
Dunajówna Marja, „
Dubicka Helena, „
Eiger Marjan, Warszawa.
Engiel Mieczysław, Wilno.
Falkowski Adolf, Kochanówek, wojew. łódzkie.
Falkowski Czesław ks., Wilno.
Fedorowicz Zygmunt, „
Francastel Pierre, Warszawa.
Gajdzicowa Marja, Wilno.
Gądek Antoni ks., „
Glaser Stefan, Warszawa.
Goławski Witold, Oszmiana.
Gorzuchowski Ksawery, Wilno.
Gostkowski Rajmund, „
Górski Konrad, „
Grabińska Wanda, Warszawa.
Hanusowicz Jan ks., Wilno.
Hiller Stanisław, „
Hirschberg Adolf, „
Hleb-Koszańska Helena, „
Hłasko Marjan, „
Hryniewicz Zygmunt, „
Iwaszkiewicz Janusz, „
Jabłonowski Władysław, „
Jackiewiczowa Janina, „
Jackowski Jan, „
Jakubowski Michał, „
Jakubowski Zygmunt, „
Jałbrzykowski Romuald, Ks. Arcyb.-Metrop., Wilno.
Jantzen Kazimierz, Wilno.
Januszkiewicz Aleksander, „
Jasinowski Bogumił, „
Jasieński Stanisław ks., „
Jasiński Zbigniew, „
Jawłowski Hieronim, Warszawa.
Jaworski Iwo, Wilno.
Jeśmanowiczówna Janina, Wilno.
Jędrzejewiczowa Cezarja, Warszawa.
Jodziewicz Aleksander, Wilno.
Jundziłł Adam, „
Jundziłł Zygmunt, „
Kajzer Władysław, Warszawa.

Karpowicz Zygmunt, Wilno.
Kempisty Stefan, ,,
Kieszkowski Witold, ,,
Klimczycka Henryka, maj. Jabłonka, p. Hermanowicze, w. wileńskie.
Kognowicki Stanisław, Wilno.
Kolbuszewski Kazimierz, Lwów.
Komarnicki Wacław, Wilno.
Koneczny Feliks, Kraków.
Kopeć Witold, Wilno.
Koschmieder Erwin, ,,
Kowalenko Władysław, Poznań.
Kowalski Edmund, Wilno.
Koźlińska Helena, ,,
Krasnopolski Otton, ,,
Kraszewski Witold, ,,
Kridl Manfred, ,,
Krzyżanowski Bronisław, ,,
Krzyżanowski Jan, ,,
Kubicka Jadwiga, ,,
Kulikowski Leon, ,,
Kuncewiczówna Wanda, ,,
Lelesz Edmund, ,,
Lietuvių Mokslo Draugija, ,,
Limanowski Mieczysław, ,,
Limanowski Tadeusz, ,,
Lipińska Anna, Gniezno.
Lorentz Stanisław, Warszawa.
Lukas Eugenjusz, Nowogródek.
Łapinówna Wanda, Wilno.
Łastowski Wacław, ,,
Łęska Alina, ,,
Łęski Włodzimierz, Warszawa.
Łętowski Paweł, Wilno.
Łopaciński Euzebjusz, ,,
Łowmiańska Marja, ,,
Łowmiański Henryk, ,,
Łoziński Konstanty, Pińsk.
Łubieński Wincenty hr., p. Wielka Głusza, wojew. poleskie.
Łukaszewiczówna Bronisława, Wilno.
Łukaszewicz Jeremi, ,,
Łukowski Ludwik, ,,
Maciejewicz Stanisław ks., ,,
Maculewicz Ludwik, ,,
Mahrburg Stanisław, ,,
Makarow Wacław, ,,
Malecki Jan, ,,
Malinowski Władysław, Warszawa.
Maliński Maksymiljan, Wilno.
Małkowski Stanisław, ,,

Marcinowski Józef ks., Wilno.
Marcinowski Klemens, „
Massonius Marjan, „
Meysztowicz Aleksander, „
Meysztowicz Walerjan ks., „
Michalkiewicz Kazimierz Ks. Bisk.-Suf., Wilno.
Mienicki Ryszard, Wilno.
Mierzeyewski Władysław, „
Miller Antoni, Warszawa.
Millerowa Lilla, „
Mincer Edward, Wilno.
Mineyko Władysław, „
Minkiewicz Stanisław, Puławy.
Miśkiewicz Tadeusz, Wilno.
Modelski Teofil, Lwów.
Mołochowiec Jan, Wilno.
Mongird Wacław, Łuck.
Montwiłłówna Stefanja, Wilno.
Morelowski Marjan, „
Mościcki Aleksander ks., „
Moszczeński Józef, Warszawa.
Moycho Wacław, Wilno.
Mozołowski Włodzimierz, „
Mularski Franciszek, „
Muszyński Jan, „
Narębski Piotr, „
Narębski Stefan, „
Narkiewicz-Jodko Ludwik, Nieśwież.
Niewodniczański Henryk, Poznań.
Nowak Edmund ks., Lublin.
Nowicka Helena, Wilno.
Nowicki Paweł ks., „
Nowicki Władysław, „
Obiezierski Michał, „
Odlanicki-Poczobutt Henryk, maj. Adelkowszczyzna, pow. grodz.
Olszański Ignacy ks., Wilno.
Opoczyński Kazimierz, Warszawa.
Osieczkowska Celina, Paryż.
Ostreyko Ludwik, Wilno.
Oszywa Władysław, „
Otrębski Jan, „
Papuziński Stanisław, Dzisna.
Panejko Jerzy, Wilno.
Parczewski Józef Ignacy, Warszawa.
Parczewski Walenty, Wilno.
Passendorfer Edward, „
Paszkowska Zofja, „
Patkowski Józef „

Pelczar Kazimierz, Wilno.
Perkowski Leon, „
Perkowski Tadeusz, Gdańsk.
Pigoń Stanisław, Kraków.
Piotrowicz Wiktor, Warszawa.
Piwocki Ksawery, Lwów.
Pizło Tadeusz, Wilno.
Podwiński Juljan, „
Połubińska Salomea, „
Popowicz Jan, Lwów.
Prüffer Jan, Wilno.
Puciata Leon ks., „
Rackiewicz Oktawjusz, „
Rakowski Bronisław, Warszawa.
Remer Jerzy, Kraków.
Reniger Szymon, Wilno.
Renigerówna Janina, „
Reuttówna Marja, „
Rodziewicz Wacław, „
Rodziewiczowa Julja, „
Rudnicki Juljusz, „
Rutkowski Michał ks., Pińsk.
Rzędowski Henryk, Wilno.
Rybicki Józef, Nowogródek.
Rydzewski Bronisław, maj. Huta, poczta Suwałki.
Rygiel Stefan, Warszawa.
Ryniewicz Antoni, Toruń.
Safarewicz Jan, Kraków.
Samulanis Antoni, Wilno.
Sawicki Adam ks. prałat, „
Skinder Czesław, Lida.
Skupieński Franciszek, Wilno.
Śledziewski Piotr ks., „
Ślendziński Ludomir, „
Sławiński Kazimierz, Warszawa.
Sokołowska Helena, Wilno.
Sokołowski Gabrjel, „
Sokołowski Władysław, „
Sopoćko Michał ks., „
Sosnowski Stanisław, Wołkowysk.
Srebrny Stefan, Wilno.
Stabryła Edmund ks., Pińsk.
Staniewiczowa Eugenja, Wilno.
Stasiun Józef, Wilejka pow.
Staszewski Wacław, Wilno.
Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Wilnie.
Strawińska Zofja, Wilno.
Studnicka-Gizbert Kozłowska Janina, Grodno.

Studnicki-Gizbert Wacław, Wilno.
Studnicki-Gizbert Władysław, Warszawa.
Sukiennicki Wiktor, Wilno.
Sułkowski Leon, „
Świaniewicz Stanisław, „
Świątecki Kazimierz, „
Świda Witold, „
Świdzińska Antonina, „
Świrski Ignacy ks., „
Sycianko Czesław, „
Szafnagiel Jan, „
Szakienowa Sabina, „
Szalewicz Władysław, „
Szapszał Hadżi Seraja Chan, Hachan Karaimów, Wilno.
Szczeniowski Szczepan, Wilno.
Szczerbicki Edward, „
Szczuka Stanisław, „
Szmurło Jan, Warszawa.
Szulc Paweł, Wilno.
Szuszkiewicz Bronisław, Grodno.
Tatarkiewicz Władysław, Warszawa,
Traczewski Cezary, Wilno.
Trzebiński Józef, „
Turkowska Jadwiga, „
Turkowski Tadeusz, „
Turska Halina, „
Turski Ignacy, „
Tuskiewicz Olgierd, Lida.
Tyczkowski Franciszek ks., Wilno.
Umiastowski Wojciech, m. Stoki, p. Bieniakonie, wojew. wileńskie.
Vorbrodt Stanisław, Sosnowiec.
Wagner Karol, W. Soleczniki, wojew. wileńskie.
Wagnerowa Elżbieta, Wilno.
Walicka Wacława, „
Walicki Franciszek, „
Waligóra Bolesław, Warszawa.
Waszkiewicz Antoni, Wilno.
Waśkowski Eugenjusz, „
Wejtko Wacław, Brześć n/Bugiem.
Węckowicz Wacław, Wilno.
Wielhorski Władysław, „
Wierzyński Józef, „
Wilczyński Jan, „
Wiśniewski Piotr, „
Wojnowski Jan, „
Wolański Adam, „
Wołodźko Franciszek ks. pr., „
Wróblewski Bronisław, „

Wysłouch Seweryn, Wilno.
Zachwatowicz Stanisław, „
Zahorski Henryk, Warszawa.
Zajączkowski Stanisław, Wilno.
Zajkowski Józef, „
Zapaśnik Bronisław, „
Zawadzki Adam, „
Zawadzki Władysław, † Warszawa.
Zawadzki Zygmunt, Wilno.
Zdziechowski Kazimierz, Raków, wojew. nowogródzkie.
Zieliński Hugo, Warszawa.
Ziemacki Władysław, Wilno.
Zygmund Antoni, „
Żabko-Potopowicz Antoni, Warszawa.
Żmigrodzka Ludwika, Wilno.
Żukowski Piotr, Poznań.
Żukowski Józef, Wilno.
Żukowski Stanisław, Białystok.
Życka Ludwika, Wilno.
Żynda Bolesław, „

Przystąpili jako członkowie zwyczajni T. P. N. po dn. 1. I. 1939 r.

Chmaj Ludwik, Wilno.
Czarnecki Władysław, „
Dmiszewicz Ignacy, „
Lenartowicz Antoni, „
Limanowski Jerzy, Warszawa.
Oberleitner Jan, Wilno.
Zdrojewska Helena, „

Wysłouch Seweryn, Wilno.
Zachwatowicz Stanisław, „
Załęski Henryk, Warszawa.
Zaparłowski Stanisław, Wilno.
Zatkowski Józef, „
Zamasiuk Bronisław, „
Zawadzki Adam, „
Zawadzki Władysław, † Warszawa.
Zawadzki Zygmunt, Wilno.
Zdziechowski Kazimierz, Raków, wojew. nowogródzkie.
Zieliński Hugo, Warszawa.
Ziemacki Władysław, Wilno.
Zygmund Antoni, „
Żabko-Potopowicz Antoni, Warszawa.
Żongołłówka Ludwika, Wilno.
Żukowski Piotr, Poznań.
Żółtowski Józef, Wilno.
Żukowski Stanisław, Białystok.
Żyro Ludwika, Wilno.
Żywicki Bolesław, „

Przeszli jako członkowie zwyczajni T. P. N. po dn. 1. I. 1939 r.

Chmiel Ludwik, Wilno.
Czarnecki Władysław, „
Domaszewicz Ignacy, „
Leszczewicz Antoni, „
Łotoczewski Jerzy, Warszawa.
Oberländer Jan, Wilno.
Zbaczewska Helena, „

WILNO
DRUKARNIA ZORZA